

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นศึกษากระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวของกองทุนหมู่บ้านหลังจากที่ได้รับเงินกองทุนเงินล้านหรือกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นการศึกษาในพื้นที่สองอำเภอคืออำเภอสาร์ภีและอำเภอมอทอง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอละ 2 กองทุน รวมจำนวนกองทุนที่ศึกษาทั้งหมด 4 กองทุน

ผลการศึกษาพบว่า ถึงแม้กองทุนทั้งสี่จะมีการก่อตั้งในเวลา ที่ใกล้เคียงกัน และตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน แต่ลักษณะการบริหารก็มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ได้แก่ พื้นฐานของแต่ละชุมชน การมีพื้นฐานการรวมกลุ่มองค์กร ในชุมชนมาก่อน ประสบการณ์การบริหารของคณะกรรมการและ ประสบการณ์ของชุมชน รวมทั้งบริบทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น การมีผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นที่เคารพและศรัทธาของชาวบ้าน ความสามัคคีกลมเกลียวกันของคนในหมู่บ้าน โอกาสในการได้ไปศึกษา ดูงานยังต่างพื้นที่ ฯลฯ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการปรับตัวของสมาชิกและชุมชน รวมถึงส่งผล ต่อการบริหารกองทุนที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การให้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เครือข่ายกองทุนระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ยังเป็นตัวช่วยสนับสนุน และส่งเสริมให้กองทุนมีการบริหารจัดการที่ดีด้วย

นอกจากนี้ยังพบว่า การเรียนรู้และการปรับตัวของแต่ละ กองทุนนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของการมีส่วนร่วม ของผู้ที่มีเกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการ สมาชิกที่กู้ สมาชิกที่ไม่กู้ และชาวบ้านทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิก นอกจากนี้ยังพบว่าสภาพแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกชุมชน ไม่ว่าจะเป็น โอกาสของชุมชน จุดอ่อน จุดแข็งหรือประสบการณ์ของหมู่บ้านที่เคย มีการเรียนรู้และปรับตัวในเรื่องต่างๆ ในอดีต สิ่งเหล่านี้ชุมชนได้นำ มาปรับใช้ในการบริหารหรือดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านทั้งสิ้น การ เรียนรู้และการปรับตัวของกองทุนนั้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ของกรรมการกองทุนที่ประสบกับปัญหาในปีแรก แล้วนำไปสู่การ ปรับเปลี่ยนจำนวนคณะกรรมการในปีที่สองและสาม เพื่อกำหนด บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังมีการเรียนรู้และปรับตัวในเรื่องของการมีส่วนร่วมของ สมาชิก และผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ซึ่งระดับของการเรียนรู้ของกลุ่มต่างๆ เหล่านี้มีความแตกต่างกัน และการเรียนรู้ดังกล่าว อาศัยช่องทางใน การเรียนรู้ที่คล้ายๆ กันในทุกหมู่บ้าน คือ การประชุม/อบรม/สัมมนา เครือข่ายกองทุนระดับอำเภอและจังหวัด การแลกเปลี่ยนความรู้/ ประสบการณ์ การปฏิบัติจริง/ประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากสื่อต่างๆ ได้แก่ การดูโทรทัศน์และฟังรายการวิทยุที่มีการนำเสนอเกี่ยวกับข้อมูล กองทุนหมู่บ้าน

Abstract

158298

This is a qualitative research that emphasize the learning and adjusting process of village fund after receiving the fund of 1 million Baht or village fund and the national community. The research aims to study the area of Sarapee and Jomthong district, Chiang Mai, 2 funds each, the total of fund is 4.

The study found out that although the 4 funds have just been established and are located nearby, there are some differences in administration. There are many factors related to these such as the foundation of each community, the experience of administrative committee, the experience of the community and other related contexts; the strong and respected leaders, the harmony of villagers and the opportunity of learning the technology abroad, for instance. These are internal factors that help members of community learn and adjust themselves, including support the fund administration effectively. The external factors are the support from government and private sector, and networking of fund at the district and province level also help support the fund effectively.

Besides, it found out that learning and adjusting of each fund are different, dependant on the level of involvement such as committee, loan, non-loan and non-member villager. Moreover, the environment and related factors in and outside community such as the chance of community, weaknesses, advantages or even the experience of villages learning to adjust themselves in the past. These factors, the community is able to adapt and administrate the village fund. The experience of learning and adjusting mostly relate to the participation of committee of fund for the second and the third year. This is to assign the role and responsibility of all committees. Furthermore, there is learning and adjusting of the participation of member and non-member. The level of learning varies and depends on the channel of similar learning, that are meeting, training, seminar, networking in the district and province level, the exchange of knowledge and experience, the learning by doing from other medias such as television and radio that concerns the village fund.